

การพัฒนาวงขับร้องประสานเสียงของมหาวิทยาลัยนเรศวรด้วยการฝึกโสตประสาท

THE DEVELOPMENT OF NU CHOIR WITH SIGHT SINGING

ศศิณัฐ พงษ์นิล¹

Sasinut Phongnil

พรชัย ผลนิโครธ²

Pornchai Polnikrote

บุตรี สุขปาน³

Buttree Sukpan

จิตติมา นาคีเภท⁴

Jittima Nakeephet

บทคัดย่อ

สาขาดุริยางคศาสตร์ตะวันตก ภาควิชาดนตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร มีอุปสรรคในการบริหารจัดการวงขับร้องประสานเสียงของมหาวิทยาลัยนเรศวร (NU.Choir) เนื่องจากไม่มีนิสิตวิชาเอกขับร้องสากล และจำนวนนิสิตในสาขาไม่เพียงพอต่อความต้องการ การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาวงขับร้องประสานเสียงของมหาวิทยาลัยนเรศวรด้วยการฝึกโสตประสาท” มีจุดประสงค์คือ 1. สร้างแบบฝึกการขับร้องประสานเสียงสำหรับผู้ไม่มีพื้นฐานทางดุริยางคศาสตร์ตะวันตก 2. สร้างกระบวนการพัฒนาวงขับร้องประสานเสียงของมหาวิทยาลัยนเรศวรด้วยการฝึกโสตประสาท จึงใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ออร์ฟ (Orff) บูรณาการกับทฤษฎีเรียบเรียงเสียงประสานและขับร้องสากล พัฒนาเป็นชุดการฝึกโสตประสาท (Sight singing) เพื่อสรรหาและฝึกทักษะการขับร้องประสานเสียงให้นิสิตในสาขาวิชาอื่น โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่ไม่มีพื้นฐานทางดุริยางคศาสตร์ตะวันตก ในสาขาอื่นของคณะมนุษยศาสตร์ หรือ คณะอื่นๆที่สนใจ โดยได้จากการสมัครจำนวนรวม 43 คน

ผลการศึกษา ได้ชุดการฝึก 3 ชุด คือ 1. สำหรับผู้พื้นฐานการร้องเพลงเดี่ยวไม่ดี 2. สำหรับผู้มีพื้นฐานการร้องเดี่ยวดีแต่ไม่เคยขับร้องประสานเสียง และ 3. สำหรับผู้ที่เคยผ่านการขับร้องประสานเสียงมาแล้วแต่ยังต้องการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

¹ อาจารย์ประจำ ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

² อาจารย์ประจำ ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

³ อาจารย์ประจำ ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁴ อาจารย์ประจำ ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

นิติตั้งสามกลุ่มเมื่อผ่านการปรับพื้นฐานด้วยแบบฝึกหัดทั้ง 3 ชุดสามารถขับร้องประสานเสียงเพลงดอกเสลา เพลงสถาบันของมหาลัษนเรศวร และเพลงบัวขาว ได้ดี ผลการศึกษาได้ผลสรุปมากกว่าที่ตั้งไว้ กล่าวคือได้พัฒนาวงประสานเสียงทั้งของคณะมนุษยศาสตร์ พัฒนาเป็นวงประสานเสียงของมหาวิทยาลัยนเรศวรด้วยอีกในขณะเดียวกัน

คำสำคัญ: ขับร้องประสานเสียง, มหาวิทยาลัยนเรศวร, การฝึกโสตประสาท

Abstract

Western Music Department of Naresuan University. The title for my research is “The development of NU Choir with Sight Singing:1. Create a chorus for non-Western Music Undergraduates. 2.Create a development model for NU choir with sight singing. We constantly face obstacles in the management of the NU.Choir. The first one I wish to mention is there are no freshmen majoring in Voice. It is imperative for the University to commence a Major in Voice. The next issue at hand is the sheer number of Undergraduates in the music field it is too small, to meet our requirements. The most critical aim of this research is to find ways to solve these problems and to better manage and improve the chorus.

Utilising the Orff’s integrated learning management system, I intend to use NU Choir to mix harmony theory with Western music singing. It will be an excellent way to develop a very good and effective system of training for sight singing. Regular and frequent auditions and chorus singing practice will be conducted to recruit Undergraduates without any Western music background and also Undergraduates from the Faculty of Humanities and other faculties to join the NU Choir. Presently, we have a total of 43 members. My colleagues and I will continue in our relentless efforts to increase this number.

In conclusion, we will conduct effective training for the following groups of Undergraduates:

1.For Undergraduates with no basics in or who are not skillful in solo singing. 2.For Undergraduates who can sing solo but wish to have and enjoy the experience of chorus singing. 3.For Undergraduates who are already chorus singers but would like to further develop their singing skills. Basic adjustments and singing exercises will be carried out to help them improve their singing skills. Upon successful completion of the training and exercises, the Undergraduates will be able to sing the NU.songs ‘Dock-

Sa-Leow” and “Buakhao” songs. We are confident that the performance of the Undergraduates, those from the Music department, those from the Faculty of Humanities and other faculties will far exceed our expectations.

Keywords: Chorus; Nareasuan University; Sight singing

1. บทนำ

สาขาศรีวิทยาการศาสตร์ตะวันตก ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีอุปสรรคในการบริหารจัดการวงคอรัสเพื่อใช้ในงานต่างๆตามที่ได้รับมอบหมาย และ ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่างๆทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย เนื่องจากภาควิชาดนตรีไม่ได้เปิดสอนวิชาเอกเอกซบร็องสากล และจำนวนนิสิตในสาขาไม่เพียงพอต่อความต้องการ การจัดทำแบบฝึกการซบร็องประสานเสียงสำหรับนิสิตที่ไม่มีพื้นฐานทางตรีวิทยาการศาสตร์ตะวันตก โดยจัดในรูปแบบการเรียนรู้ของ คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) ผสมผสานกับทฤษฎีการเรียบเรียงเสียงประสานและการซบร็องสากล เพื่อใช้แก้ปัญหาการขาดแคลนนิสิตซบร็องประสานเสียง

ด้วยเสน่ห์เฉพาะตัวของ การซบร็องประสานเสียงที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างเสียงร้องของมนุษย์และการเรียบเรียงเสียงประสานตลอดจนดำเนินทำนองไปในรูปแบบของขั้นคู่เสียง (Intervals) และคอร์ด (Chords) ซึ่งทั้งหมดอยู่ในกรอบของทางตรีวิทยาการศาสตร์ตะวันตก การฝึกทักษะสอดประสานหรือที่เรียกในทางดนตรีว่า “Sight singing” เป็นกระบวนการฝึกที่เพิ่มทักษะการฟังและแยกสอดประสาน ซึ่งสำคัญอย่างยิ่งกับการซบร็องประสานเสียง โดยไม่จำเป็นต้องอ่านโน้ตเพลงเสมอไป

ในส่วนของความหมายของการฝึกสอดประสาน (Sight singing) เจน มารีย์ คินฮ์นา (Jane Marie Kuehne. 2003: 2) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกสอดประสานเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางการฟังอย่างต่อเนื่องและฝึกฝนอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอเช่นเดียวกับดนตรีแขนงอื่นๆที่ต้องอาศัยการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญ ในขณะที่ อัลัน ซี. แมกซ์คลุงก์ (Alan C. McClung.2008: 255) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระดับคะแนนของการร้องเพลงประสานเสียงในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีการฝึกด้วยกระบวนการฝึกสอดประสานและใช้สัญญาณมือ (Sight-Singing Scores of High School Choristers with Extensive Training in Movable Solfkge Syllables and Curwen Hand Signs) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกสอดประสานและการศึกษาเอกสารทางดนตรีที่มีความสำคัญต่อกระบวนการถ่ายทอดและศึกษา โดยได้อ้างถึง เอ็ม อี เอ็น ซี (MENC, 1994) ว่าการศึกษาเอกสารทางดนตรีอย่างหลากหลาย เป็นเป้าหมายหลักและสำคัญในการเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดหรือใช้ในการสอนดนตรี การฝึกสอดประสานการฟัง (Sight singing) เป็นสิ่งท้าทายและเป็นองค์ประกอบทางดนตรีที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกับเยาวชนและนักดนตรีรุ่นใหม่

การฝึกโสตประสาทเป็นกระบวนการฝึกทักษะทางดนตรีที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการพัฒนาทักษะการฟัง แยกโสตประสาท อ่านโน้ต เขียนโน้ต การเคลื่อนไหวร่างกาย และการขับร้อง ทั้งหมดนี้มีการใช้ทฤษฎีทางดนตรีตะวันตกเป็นองค์ประกอบสำคัญทั้งสิ้น รือฟิงเกอร์ (Reifinger. 2009: 2) ได้ยกตัวอย่างในเรื่องนี้ว่า “การฝึกโสตประสาทในกระบวนการต่างๆในเรื่องขั้นคู่เสียง (Intervals) ควรจัดขึ้นสำหรับการผู้ที่ฝึกโสตประสาทในระยะแรกและสมควรจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมส์สอดแทรกในกิจกรรม เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติดำเนินไปอย่างสนุกสนาน สำหรับการฝึกทักษะการร้องในกระบวนการฝึกโสตประสาท การขับร้องเสียงประสานโดยร้องพื้นฐานโน้ตแบบขั้นคู่เสียงซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายมากสำหรับผู้ฝึกผ่านการฝึกขั้นต้นมาแล้ว” ระยะเวลาในการฝึก และ กระบวนการฝึกอย่างต่อเนื่องเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการฝึกโสตประสาท ดี ซีย์ยูว์ แอนด์ ฟอลทซ์ (De Zeeuw and Foltz. 1975: 4) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง การฝึกโสตประสาทและทักษะอื่นที่เกี่ยวข้อง (Sight Singing and Related Skills) ว่าความคิดในการลดระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาต่างๆทางดนตรีตะวันตกในบางกรณีก็ไม่เหมาะสมในการจัดการในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการฝึกโสตประสาท การศึกษาทฤษฎีดนตรีตะวันตกกิจกรรมการฝึกโสตประสาทสมควรที่จะมีการจัดการเรียนรู้และฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง 1-2 ปี ถึงจะมีความเป็นไปได้และเหมาะสม

ประโยชน์ของการฝึกโสตประสาท (Sight singing) ที่มีต่อการขับร้องประสานเสียงมีอย่างมาก โดยเฉพาะการนำเสนอผลงานเพลงที่มีคุณภาพ การแสดงผลงานของวงขับร้องประสานเสียงสามารถหล่อหลอมจิตวิญญาณและประสานความร่วมมือของนักร้องในวงที่ถ่ายทอดออกมาผ่านบทเพลงและรูปแบบการนำเสนออย่างเป็นทางการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน วงขับร้องประสานเสียงคือการรวมตัวกันของนักร้องเดี่ยวที่ผ่านการฝึกการขับร้องและมีเทคนิคการนำเสนอบทเพลงที่แตกต่างกันจำนวนมากมาร่วมขับร้องเพลงอยู่ในทีมเดียวกัน เพื่อสร้างสรรค์การแสดงตลอดจนขับร้องบทเพลงให้มีเสียงประสานที่ออกมาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นการลดช่องว่างของการแข่งขันกันเองระหว่างนักร้องเดี่ยวที่เป็นสมาชิกในวง มีผลการวิจัยหลายชิ้นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการนำเสนอผลงานของวงประสานเสียง (Choral) ได้ข้อสรุปว่าในวงประสานเสียงที่ประกอบไปด้วยนักร้องเดี่ยวที่มีคุณภาพและมีรูปแบบการนำเสนอผลงานเพลงที่แตกต่างกัน สามารถสร้างจุดเด่นในการนำเสนอได้อย่างน่าดึงดูดใจและหลากหลาย ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาการนำเสนอผลงานของวงขับร้องประสานเสียงมีส่วนสำคัญคือผู้ควบคุมวงหรือผู้ฝึกสอนที่เราเรียกว่าไวทยากร (Conductor) ต้องสามารถควบคุมการผลิตเสียงร้องให้นำเสนอออกมาอย่างมีคุณภาพควบคู่กับดนตรีประกอบที่สมบูรณ์ (Debra S. Atkinson. 2010: 25) ในงานวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้แบบฝึกหัดการฝึกโสตประสาทในโรงเรียนที่มีการสอนประสานเสียงในเมืองฟลอริดา (A Survey of Sight-Singing Instructional Practices in Florida Middle School Choral Programs) ของ เจน มาลี คูเน่ (Jane Marie Kuehne. 2003: 30) ได้กล่าวถึงผลการศึกษาวิจัยว่า ผลการศึกษาพบว่าระบบเลขที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ (Move Do system) มีส่วนช่วยอย่างมากในการฝึกการฟังและร้องเพลงขั้นคู่เสียง (Intervals) การฝึกโสตประสาทด้วยการเขียน

ตามคำบอกหรือการร้องเพลงทันทีจากการฟัง นอกจากนี้ยังมีประสิทธิภาพในการทำให้ท่วงทำนองของบทเพลงมีความไพเราะมากขึ้นด้วย

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของ คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) พิมพ์ชนก คำชู (2555: 41-42) ได้กล่าวว่า รากฐานการสอนดนตรีแบบออร์ฟ คือการแสดงออกทางดนตรีของบุคคลที่เป็นไปตามธรรมชาติ ฉะนั้นการศึกษาดนตรีจึงควรเริ่มจากการเริ่มต้นความรู้ที่ง่าย ๆ เพลงง่ายๆ แล้ววางแผนการศึกษาอย่างเป็นขั้นๆอย่างต่อเนื่องกัน คาร์ล ออร์ฟ มีความคิดว่าจังหวะเป็นส่วนประกอบหลักที่สำคัญที่สุดของการศึกษาดนตรี

การร้องเพลงเป็นการแสดงดนตรีที่มีมนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานและเป็นเครื่องดนตรีโดยตรง ซึ่งมนุษย์ทุกคนมีคุณลักษณะของเสียง ความกว้างของช่วงเสียง และคุณภาพของเสียงที่แตกต่างกัน ปัจจัยต่างๆที่เป็นสิ่งสนับสนุนให้เสียงของมนุษย์มีลักษณะออกมามีลักษณะเฉพาะบุคคลที่แตกต่างกัน นอกจากกรรมพันธุ์แล้วยังขึ้นอยู่กับการฝึกฝนและความแตกต่างทางเพศ ในเรื่องของการแบ่งระดับเสียงร้องโดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างทางเพศ โรเจอร์ คาเมน (Roger Kamien. 1992: 11) ได้แบ่งระดับเสียงร้องของนักร้องในวงประสานเสียงโดยจัดลำดับจากเสียงสูงไปหาเสียงต่ำดังนี้

เพศหญิง	เพศชาย
Soprano	Tenor
Mezzo-soprano	Baritone
Alto / contralto	bass

ตารางประกอบที่ 1 การแบ่งระดับเสียงร้องของนักร้องในวงประสานเสียง

เมื่อใช้เกณฑ์ของความแตกต่างทางเพศตามหลักของโรเจอร์ คาเมน (Roger Kamien.1992.11)

ในการแสดงผลงานทางดนตรีของ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ตะวันตก ภาควิชาดนตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร มีอุปสรรคในการสรรหานักร้องวงประสานเสียงของคณะมนุษยศาสตร์ และ ในฐานะเป็นวงขับร้องประสานเสียงของมหาวิทยาลัยนเรศวร เนื่องจากจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการนำเสนอผลงานแต่ละครั้ง โดยมีสาเหตุจากไม่มีการเปิดโอกาสขับร้องสากล ในการนำเสนอผลงานทางดนตรีทุกๆ ครั้งนิสิตที่ศึกษาในเครื่องดนตรีใดๆก็ตามต้องบรรเลงดนตรีในประเภทเครื่องดนตรีของตน จึงเป็นอีกสาเหตุสำคัญที่ทำให้ไม่มีนิสิตในวงขับร้องประสานเสียงเพียงพอต่อความต้องการ

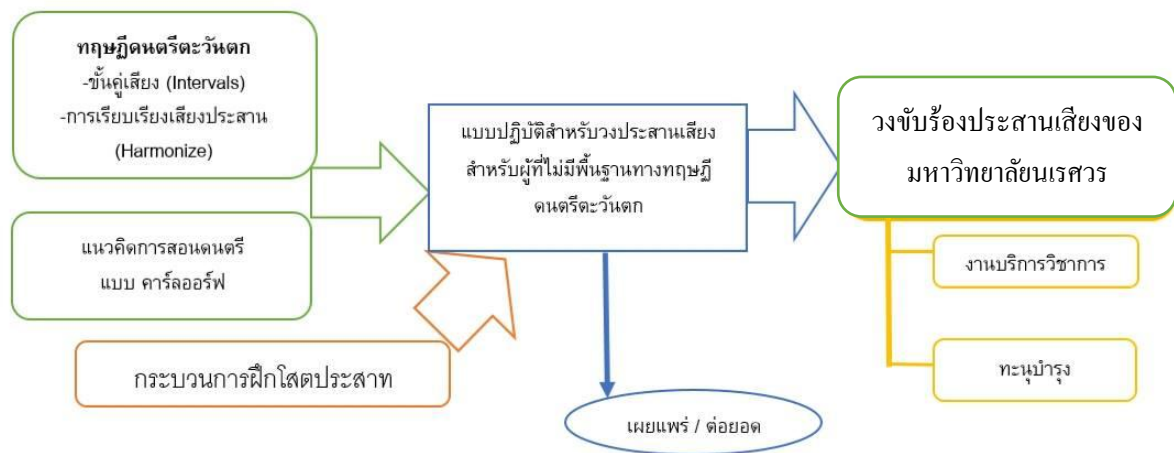
กลุ่มผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบฝึกปฏิบัติสำหรับผู้ที่ไม่มีพื้นฐานทางดนตรีตะวันตกโดยวางรูปแบบการฝึกแบบ คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่มีความสนใจด้านการขับร้องสากล ทั้งในคณะมนุษยศาสตร์ และ คณะอื่นๆ เพื่อ

คัดเลือกเป็นส่วนหนึ่งของวงขับร้องประสานเสียงของมหาวิทยาลัยนเรศวร โดยใช้ชื่องานวิจัยว่า “การพัฒนาวงขับร้องประสานเสียงของมหาวิทยาลัยนเรศวรด้วยการฝึกโสตประสาท” มีจุดประสงค์ดังนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สร้างแบบฝึกการขับร้องประสานเสียงสำหรับผู้ไม่มีพื้นฐานทางดุริยางคศาสตร์ตะวันตก
2. สร้างกระบวนการพัฒนาวงขับร้องประสานเสียงของมหาวิทยาลัยนเรศวรด้วยรูปแบบการฝึกโสตประสาท

3. กรอบแนวคิดของการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร: นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวรจากทุกคณะที่มีความสนใจในการขับร้องสากล

กลุ่มตัวอย่าง: นิสิตที่สมัครเพื่อเข้ารับการฝึกการเป็นนักร้องประสานเสียงของวงขับร้องประสานเสียง

มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 43 คน จาก 9 คณะ

กระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

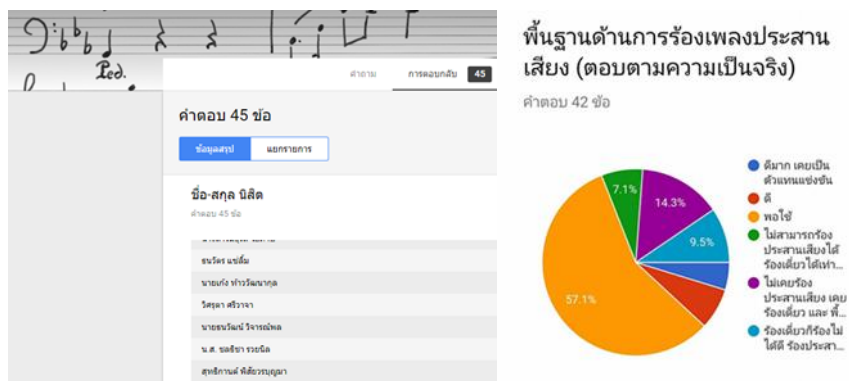
การศึกษาวิจัยได้จัดทำกระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยดำเนินการให้เป็นไปตามธรรมชาติ ตามหลักของ คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) ตามขั้นตอนและรูปแบบดังนี้

1. เปิดรับสมัครนิสิตจากทุกๆ คณะในมหาวิทยาลัยนเรศวรเพื่อเข้าร่วมในชมรมวงขับร้องประสานเสียง มหาวิทยาลัยนเรศวร กลุ่มผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานงานกับนิสิตจากคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์เพื่อดำเนินการเปิดชมรมวงขับร้องประสานเสียงมหาวิทยาลัยนเรศวรโดยเปิดห้องสมาชิกออนไลน์ (Facebook page) เพื่อเป็นการรวบรวมสมาชิกให้ครบตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย เพื่อเปิดดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆต่อไป โดยมีลักษณะดังนี้คือ

ภาพประกอบที่ 1 ห้องสมาชิกออนไลน์ชมรมวงขับร้องประสานเสียงมหาวิทยาลัยนเรศวร

2. ประกาศรับสมัครนิสิตเพื่อเข้ารับการอบรมการขับร้องประสานเสียงมหาวิทยาลัยนเรศวร โดยให้กรอกแบบสอบถามแบบประเมินตนเอง และ ลงชื่อสมัครโดยความสมัครใจทางระบบออนไลน์ (Google form) ซึ่งให้เวลาในการกรอกใบสมัคร 1 สัปดาห์

ภาพประกอบที่ 2 ข้อมูลการคัดกรองพื้นฐานการขับร้องประสานเสียงโดยนิสิตเป็นผู้ประเมินตนเอง

3. คัดเลือกและแบ่งนิสิตเป็น 3 กลุ่มเพื่อปรับพื้นฐานและนำเข้าสู่กระบวนการวิจัยโดยนำผลจากการประเมินตนเองของนิสิต จัดนิสิตเป็น 3 กลุ่มดังนี้คือ 1.นิสิตที่มีพื้นฐานการร้องเพลงเดี่ยวไมตรี 2.นิสิตที่มีพื้นฐานการร้องเดี่ยวดีแต่ไม่เคยขับร้องประสานเสียง และ 3.นิสิตที่เคยผ่านการขับร้องประสานเสียงมาแล้วแต่ยังต้องการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ภาพประกอบที่ 3 นิสิตกลุ่มที่ 2 นิสิตที่มีพื้นฐานการร้องเดี่ยวดีแต่ไม่เคยขับร้องประสานเสียง

การปรับพื้นฐานนิสิตทั้ง 3 กลุ่มจะมีรูปแบบและระยะเวลาที่แตกต่างกัน โดยจะเริ่มที่การปรับพื้นฐานกลุ่มที่ 1 สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 2 สัปดาห์ และต่อยอดนำนิสิตกลุ่มที่ 1 และ 2 มารวมกันในการปรับพื้นฐาน สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 1 สัปดาห์ และกลุ่มสุดท้ายคือการปรับพื้นฐานทั้งสามกลุ่มพร้อมกัน สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 1 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล แบบฝึกปฏิบัติการขับร้องประสานเสียง ด้วยกระบวนการฝึกสอดประสาน จำนวน 9 แบบฝึกปฏิบัติ

ภาพประกอบที่ 4 ตัวอย่างแบบฝึกการร้องโน้ตในบันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C Major)

ในรูปแบบการขับร้องประสานเสียงแบบ ราวด์ (Round)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สร้างแบบฝึก
2. รับสมัครและจัดกลุ่มของกลุ่มตัวอย่าง
3. การปรับพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มให้มีพื้นฐานใกล้เคียงกันที่สุด
4. นำกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเข้ารับการฝึกปฏิบัติขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง
5. ดำเนินการฝึกการขับร้องประสานเสียง และ นำแสดงออกตามโอกาสต่างๆ
6. วางรูปแบบกระบวนการพัฒนางวงประสานเสียงของมหาวิทยาลัยนเรศวรที่ได้ จากการบันทึกและปรับปรุง

ภาพประกอบที่ 5 การแสดงผลงานทางดนตรีเพลงบัวขาวของวงประสานเสียงของมหาวิทยาลัยนเรศวร และวงเครื่องสายสากลของภาควิชาดนตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร นำเสนอในรูปแบบงานคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ในชื่อถนนศิลปะ (Street Art) และ เทิดพระเกียรติพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9

5. สรุปผลการวิจัย

ได้ชุดแบบฝึกปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงสำหรับผู้ไม่มีพื้นฐานทางดุริยางคศาสตร์ตะวันตก สำหรับนิสิตจากสาขาและคณะอื่นๆของมหาวิทยาลัยนเรศวรจำนวน 9 แบบฝึกปฏิบัติ โดยในทุกๆ การปฏิบัติได้สอดแทรกหลักการสอนแบบ ออร์ฟ (Orff) และมีหลักการเรียนรู้แบบธรรมชาติเป็นสำคัญ ซึ่งชุดการฝึกปฏิบัติทั้ง 9 มีการใช้ทฤษฎีทางดนตรีตะวันตก เรื่อง ชั้นคู่เสียง (Intervals) คู่ 3 คู่ 5 และบันไดเสียงประเภทห้าเสียง (Pentatonic scales), อะเพจจิโอ Arpeggios, คอร์ดที่ 1 (1st chord) และ คอร์ดที่ 5 (5th chord)

กระบวนการสร้างสรรค์บทเพลง กลุ่มผู้วิจัยได้เรียบเรียงเพลงประสานเสียงแบบง่ายไว้จำนวน 3 เพลงเพื่อให้นิสิตได้ปฏิบัติรวมวง เพื่อนำไปใช้งานในโอกาสต่างๆจำนวน 3 เพลง คือ แผ่นดินของเรา ดอกเสลา และ บัวขาว ซึ่งทั้ง 3 เพลง นิสิตสามารถปฏิบัติได้ดีและนำไปแสดงในโอกาสต่างๆที่มีการขอความร่วมมือให้วงประสานเสียงมหาวิทยาลัยนเรศวร ไป

ร่วมขับร้องได้เป็นอย่างดี ซึ่งในระยะแรกๆ มีการนำนิสิตสาขาดุริยางคศาสตร์ตะวันตก ภาควิชาดนตรีสอดแทรกเข้าไปด้วย เกินกว่า 50% และการนำเสนอครั้งหลังๆ จะประกอบไปด้วยนิสิตสาขาวิชาอื่นๆ เกินกว่า 50%

กระบวนการพัฒนางานประสานเสียงมหาวิทยาลัยนเรศวร ด้วยรูปแบบการฝึกโสตประสาทสามารถจัดดำเนินการขึ้นได้จริง ด้วยปัจจัย 2 ด้านใหญ่ๆ คือ ปัจจัยที่หนึ่งคือผู้ฝึกและสร้างแบบฝึกที่มีความสามารถในการสร้างแบบฝึกปฏิบัติ และสามารถดำเนินการเรียนรู้และฝึกให้ดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์ และปัจจัยที่สองคือนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากนิสิตที่เข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสมัครใจ และ รักในการร้องเพลงเป็นสำคัญให้ความร่วมมือและพยายามปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดตรงเวลาและสม่ำเสมอ ผลงานนิสิตกลุ่ม วงประสานเสียงมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ดำเนินภายใต้กรอบมหาวิทยาลัยนเรศวร 4.0 คือ โดยมีการบูรณาการทางการนำเสนอผลงานอย่างหลากหลาย เช่น การร่วมแสดงละครเวทีเรื่อง เปาบุ้นจิ้นกับภาควิชาภาษาตะวันออก การร่วมงานกับคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ในชื่อถนนศิลปะ (Street Art) และ เทิดพระเกียรติพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ตลอดจนร่วมแสดงจิตอาสา ร่วมกับมณฑลทหารบกที่ 13 ร้องเพลงประสานเสียงสรรเสริญพระบารมีประกอบการบรรเลงวงดุริยางค์จากกองทัพบก และ มรภ.ราชภัฏพิบูลย์สงคราม ซึ่งทั้งหมดนี้นิสิตได้รับค่าตอบแทนในการแสดงผลงานในทุกครั้งตามเจตนาของผู้ขอความร่วมมือซึ่งถือเป็นรายได้ระหว่างเรียนอีกทางหนึ่ง ซึ่งการพัฒนาต่อยอดให้สูงขึ้นไปถึงระดับส่งเข้าแข่งขันนอกสถาบัน จึงมีแนวโน้มของการเป็นจริงในลำดับต่อไป

6. การอภิปรายผล

ผลของการวิจัยสอดคล้องกับที่ พิมพ์ชนก คำชู (2555: 41-42) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของ คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) ว่า รากฐานการสอนดนตรีแบบออร์ฟ คือการแสดงออกทางดนตรีของบุคคลที่เป็นไปตามธรรมชาติ ฉะนั้นการศึกษาดนตรีจึงควรเริ่มจากการเริ่มต้นความรู้ที่ง่ายๆ เพลงง่ายๆ แล้ววางแผนการศึกษาอย่างเป็นขั้นๆ อย่างต่อเนื่องกัน ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกจากง่าย ไปหายาก และมีการปรับพื้นฐานนิสิตผู้เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ดำเนินทุกอย่างไม่รีบร้อนแต่ให้เป็นไปตามธรรมชาติ ผลการศึกษาเห็นได้ว่านิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความสุขในการร้องเพลง และสามารถถ่ายทอดและนำเสนอบทเพลงออกมาได้อย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ Debra S. Atkinson ได้กล่าวไว้ว่า ในวงประสานเสียงที่ประกอบไปด้วยนักร้องเดี่ยวที่มีคุณภาพและมีรูปแบบการนำเสนอผลงานเพลงที่แตกต่างกัน สามารถสร้างจุดเด่นในการนำเสนอได้อย่างน่าดึงดูดใจและหลากหลาย (2010: 25)

ในประเด็นที่แตกต่าง ตามที่ รือฟิงเกอร์ (Reifinger. 2009: 2) ได้ยกตัวอย่างในเรื่องนี้ว่า “การฝึกโสตประสาทในกระบวนการต่างๆ ในเรื่องขั้นคู่เสียง (Intervals) ควรจัดขึ้นสำหรับการผู้ที่ฝึกโสตประสาทในระยะแรกและสมควรจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมส์สอดแทรกในกิจกรรม เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติดำเนินไปอย่างสนุกสนาน สำหรับการฝึก

ทักษะการร้องในกระบวนการฝึกโสตประสาท การขับร้องเสียงประสานโดยร้องพื้นฐานโน้ตแบบขั้นคู่เสียงซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายมากสำหรับผู้ฝึกผ่านการฝึกขั้นต้นมาแล้ว” นั้นในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่มีอายุอยู่ระหว่าง 20-22 ปี ดังนั้นการใช้เกมส์และรูปแบบการดำเนินกิจกรรมแบบสำหรับเด็กจึงปรับให้เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายแทน แต่ในส่วนของการขับร้องแบบขั้นคู่เสียงนั้นในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับพื้นฐานนิสิตและใช้ชุดการฝึก ขั้นคู่3 และ ขั้นคู่5 แบบซ้ำไป ซ้ำมาจนกลายเป็นการเรียนรู้แบบธรรมชาติ

7. ข้อเสนอแนะ

ในการทำวิจัยครั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมาจากนิสิตต่างคณะ และ ต่างสาขา จึงทำให้เกิดอุปสรรคในการเก็บข้อมูลเนื่องจากนิสิตมีเวลาในการปรับพื้นฐานและฝึกปฏิบัติไม่ตรงกัน

จึงควรแก้ไขปัญหาเรื่องรายละเอียดของการเก็บข้อมูล คือ การนำรูปแบบการแบ่งกลุ่มย่อยมาใช้เพื่อให้การเก็บข้อมูลประสบความสำเร็จ ซึ่งทำให้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลและความถี่ของการรวบรวมข้อมูลมีจำนวนและระยะเวลาเพิ่มมากขึ้นด้วย

8. บรรณานุกรม

- พิมพ์ชนก คำชู. (2555) *การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแนวทางการ์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะในรายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Debra S. Atkinson. (2010) The Effects of Choral Formation on the Singing Voice. *Choral Journal*. March. 2010
- De Zeeuw and Foltz. (1975). *Sight Singing and Related Skills*. Texas: Swift Publishing Company.
- Jane Marie Kuehne. (2003) *A Survey of Sight-Singing Instructional Practices in Florida Middle School Choral Programs*. A Dissertation submitted to the School of Music in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy. Florida State University Libraries. U.S.A.
- Maher T. F. (1980). A rigorous test of the proposition that musical intervals have different psychological effects. *Am. J. Psychol.* 93, 309–327.10.2307/1422235
- McClung A. C. (2001). Sight-singing systems, current practice, and a survey of all-state Choristers. Update, *Applications of Research in Music Education*, 20(1), 3-8.
- Roger Kamien. (1992). *Music An appreciation*. New York: Queens College.